

СПРАВА «МЕЛЬНИК ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF MELNYK v. UKRAINE)

(заява № 28412/10)

Стислий виклад рішення від 21 листопада 2019 року

У січні 2007 року заявника затримали за підозрою у вчиненні розбійного нападу. Він стверджував, що зазнав жорстокого поводження працівників міліції з метою отримання від нього зізнавальних показань. За результатами судово-медичної експертизи у заявника були зафіксовані тілесні ушкодженнями, кваліфіковані як легкі.

Прокуратура Деснянського району м. Києва (далі — прокуратура) винесла постанову про відмову в порушенні кримінальної справи щодо працівників міліції у зв'язку з жорстоким поводженням із заявником. Заявник неодноразово оскаржував зазначену постанову в судах, проте його скарги були залишені без задоволення, а постанова без змін.

Заявника було визнано винним та обрано покарання у вигляді позбавлення волі, яке він відбував у Коростенській виправній колонії № 71, Райківській виправній колонії № 73 та Білоцерківській виправній колонії № 35 (далі — установи виконання покарань).

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтями 3 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на жорстоке поводження працівників міліції та непроведення ефективного розслідування у зв'язку з цим, а також на ненадання йому належної медичної допомоги та неналежні побутові умови в установах виконання покарань та відсутність доступних йому національних засобів юридичного захисту. За пунктом 1 статті 6 Конвенції заявник скаржився на несправедливий судовий розгляд його кримінальної справи.

Європейський суд, враховуючи, що заявник зізнався у вчиненні злочину під час незадокументованого затримання за відсутності таких процесуальних гарантій, як доступ до захисника, та відмовився від пізнавальних показань невдовзі після цього, а також, що заявнику було відмовлено в ефективному розслідуванні його небезпідставної скарги на жорстоке поводження, констатував порушення процесуального та матеріального аспектів статті 3 Конвенції.

Скаргу заявника стосовно ненадання йому належної медичної допомоги під час тримання під вартою в установах виконання покарань Європейський суд відхилив як необґрунтовану, оскільки твердження заявника обмежувалися загальними обвинуваченнями органів державної влади.

Щодо скарг заявника на неналежні умови тримання під вартою в установах виконання покарань, Європейський суд, посилаючись на обставини цієї справи та свою попередню практику встановив порушення статей 3 та 13 Конвенції і констатував відсутність у заявника практичної можливості скористатися ефективними засобами юридичного захисту у зв'язку з його скаргами на побутові умови тримання під вартою.

Європейський суд констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з несправедливістю кримінального провадження з огляду на використання отриманих під тиском зізнавальних показань заявника.

Скаргу заявника на безсторонність національних судів, які розглядали його кримінальну справу, Європейський суд визнав необґрунтованою і відхилив відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятними скарги заявника: за статтею 3 Конвенції на жорстоке поводження працівників міліції та його розслідування на національному рівні; за статтями 3 і 13 Конвенції на побутові умови тримання під вартою у Коростенській виправній колонії № 71, Райківській виправній колонії № 73 та Білоцерківській виправній колонії № 35; та за пунктом 1 статті 6 Конвенції на стверджувану несправедливість судового розгляду у його справі у зв'язку з використанням отриманих під тиском зізнавальних показань заявника;

Оголошує решту скарг у заяві неприйнятними;

Постановляє, що було порушено матеріальний аспект статті 3 Конвенції у зв'язку з жорстоким поводженням працівників міліції із заявником;

Постановляє, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції у зв'язку з непроведнням ефективного розслідування твердження заявника про жорстоке поводження працівників міліції на національному рівні;

Постановляє, що було порушено статті 3 і 13 Конвенції у зв'язку з неналежними побутовими умовами тримання заявника під вартою у Коростенській виправній колонії № 71, Райківській виправній колонії № 73 та Білоцерківській виправній колонії № 35 та відсутністю ефективного національного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим;

Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції у зв'язку з використанням отриманих під тиском зізнавальних показань заявника;

Постановляє, що:

упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

12 000 (дванадцять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

2 760 (дві тисячі сімсот шістьдесят) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості компенсації витрат на правову допомогу під час провадження у Суді (чиста присуджена сума має бути сплачена на банківський рахунок захисника заявника, пана Тараккала);

30 (тридцять) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості компенсації поштових витрат;

із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»